

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

©2019 ВІТЮК А. В., САВЕЛЬЄВА А. О.

УДК 336.1

Вітюк А. В., Савельєва А. О. Аналітичне дослідження факторів впливу на фінансову стійкість машинобудівних підприємств Вінницької області

Мета статті полягає у вивченні фінансової стійкості машинобудівних підприємств Вінницької області. Аргументовано основну причину дослідження фінансової стійкості саме машинобудівних підприємств. Проаналізовано та порівняно значення фінансової стійкості машинобудівних підприємств, що відрізняються за розмірами, продукцією, яка випускається, та обсягами діяльності. Визначено основні фактори впливу на фінансову стійкість машинобудівних підприємств. Встановлено основні макро- та мікроекономічні проблеми, що впливають на фінансову стійкість машинобудівних підприємств. Доведено, що основною причиною погіршення фінансової стійкості машинобудівних підприємств є ігнорування підприємствами політики стабільного поповнення власного та власного оборотного капіталу. Важливе негативне значення також має відмова підприємств від довгострокового фінансування. Встановлено, що слабе фінансування необоротних активів, яке свідчить про низький рівень модернізації основних засобів, негативно впливає на фінансову стійкість машинобудівних підприємств.

Ключові слова: фінансова стійкість, машинобудування, власний капітал, власний оборотний капітал.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 6. **Бібл.:** 8.

Вітюк Анна Валеріївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет (Хмельницьке шосе, 95, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: anna_vitiuk@ukr.net

ORCID: 0000-0001-5211-4948

Researcher ID: M-7244-2018

Савельєва Аліна Олександрівна – студентка, Вінницький національний технічний університет (Хмельницьке шосе, 95, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: alina_savelieva@ukr.net

УДК 336.1

Витюк А. В., Савельева А. А. Аналитическое исследование факторов влияния на финансовую стойкость машиностроительных предприятий Винницкой области

Цель статьи состоит в изучении финансовой стойкости машиностроительных предприятий Винницкой области. Аргументирована основная причина исследования финансовой стойкости именно машиностроительных предприятий. Проанализировано и сравнено значение финансовой стойкости машиностроительных предприятий, отличающихся по размерам, выпускаемой продукции и объемам деятельности. Определены основные факторы влияния на финансовую стойкость машиностроительных предприятий. Установлено основные макро- и микроэкономические проблемы, влияющие на финансовую стойкость машиностроительных предприятий. Доказано, что основной причиной ухудшения финансовой стойкости машиностроительных предприятий является игнорирование предприятиями политики стабильного пополнения собственного и собственного оборотного капитала. Важное негативное значение также имеет отказ предприятий от долгосрочного финансирования. Установлено, что слабое финансирование необоротных активов, свидетельствующее о низком уровне модернизации основных средств, отрицательно влияет на финансовую стойкость машиностроительных предприятий.

Ключевые слова: финансовая стойкость, машиностроение, собственный капитал, собственный оборотный капитал.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 6. **Библ.:** 8.

Витюк Анна Валерьевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры менеджмента, маркетинга и экономики, Винницкий национальный технический университет (Хмельницкое шоссе, 95, Винниця, 21021, Украина)

E-mail: anna_vitiuk@ukr.net

ORCID: 0000-0001-5211-4948

Researcher ID: M-7244-2018

Савельева Алина Александровна – студентка, Винницкий национальный технический университет (Хмельницкое шоссе, 95, Винниця, 21021, Украина)

E-mail: alina_savelieva@ukr.net

UDC 336.1

Vitiuk A. V., Savelieva A. O. The Analytical Research on the Factors of Influence on the Financial Sustainability of Machine-Building Enterprises of Vinnytsya Region

The article is aimed at researching the financial sustainability of the machine-building enterprises of Vinnytsya region. The main reason of research of financial sustainability of machine-building enterprises is reasoned. The importance of financial sustainability of machine-building enterprises differing in size, output and volume of activity is analyzed and compared. The main factors influencing the financial sustainability of machine-building enterprises are defined. The basic macro-and micro-economic problems influencing the financial sustainability of machine-building enterprises are determined. It is proved that the main reason of worsening of financial sustainability of machine-building enterprises is ignoring of the policy of stable replenishment of both own and own working capital by enterprises. The failure of enterprises to long-term financing also has an important negative impact. It has been determined that the weak financing of non-negotiable assets, which indicates a low level of modernization of fixed funds, negatively impacts the financial sustainability of machine-building enterprises.

Keywords: financial sustainability, machine building, own capital, own working capital.

Fig.: 1. **Tbl.:** 2. **Formulae:** 6. **Bibl.:** 8.

Vitiuk Anna V. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer, Department of Management, Marketing and Economics, Vinnytsia National Technical University (95 Khmelnytske Chss, Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: anna_vitiuk@ukr.net

ORCID: 0000-0001-5211-4948

Researcher ID: M-7244-2018

Savelieva Alina O. – Student, Vinnytsia National Technical University (95 Khmelnytske Chss, Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: alina_savelieva@ukr.net

У сучасних умовах розвитку ринкового середовища фінансова стійкість набуває все більш важливого значення, оскільки вона виступає умовою життєдіяльності й основою стабільного стану будь-якого підприємства. Забезпечення сталого виробництва та високих продажів, збільшення прибутку порівняно з витратами та ефективно використання фінансів виступають запорукою фінансової стійкості підприємства. Проте перманентні кризові явища, що відбуваються як на світовому, так і на вітчизняному економічному просторі, негативно впливають на процеси фінансування підприємств реального сектора економіки, що не може не позначитися на їх фінансовій стійкості. Враховуючи специфіку галузі машинобудування та значний вплив капіталомісткості виробництва, забезпечення достатньої фінансової стійкості машинобудівних підприємств, які постачають засоби виробництва в усі інші сфери промисловості, є передумовою загального технічного розвитку в країні.

Проблеми забезпечення фінансової стійкості машинобудівних підприємств розглядалися в працях багатьох вітчизняних учених, таких як О. В. Глушко, І. Ю. Гришова, М. Ю. Щербата, С. Я. Єлецьких, Ю. В. Великий та ін. Стосовно оцінювання фінансової стійкості машинобудівних підприємств Вінницької області, то це питання є менш висвітленим, проте воно знайшло своє відображення в працях Н. П. Карачини, Н. Д. Глазко, А. Д. Шеремет, А. І. Ковальова та ін. Водночас постає необхідність розкриття проблем покращення фінансової стійкості підприємств машинобудування.

Мета статті полягає в дослідженні сучасного стану фінансової стійкості машинобудівних підприємств Вінницької області.

Необхідність забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості підприємств належить до кола найбільш важливих фінансових проблем. Вона визначається ступенем забезпечення запасів і витрат власними та позиковими джерелами їх формування, співвідношенням обсягів власних і позикових коштів. Проте беззаперечною умовою існування достатнього рівня фінансової стійкості є формування такого стану фінансових ресурсів, їх розподіл і використання, який здатний забезпечити розвиток підприємства на основі зростання прибутку і капіталу, при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику. Таким чином, фінансова стійкість – це така характеристика фінансового стану підприємства, що залежить і впливає на всі сфери його діяльності, забезпечуючи реалізацію стратегій розвитку, досягається на основі ефективного управління капіталом і рухом коштів та дозволяє стабільно розвиватися в існуючих ринкових умовах у довгостроковій перспективі.

Широта теоретичного підґрунтя формування фінансової стійкості вимагає її дослідження на емпіричному рівні, зокрема на прикладі машинобудівних

підприємств Вінницької області. Незважаючи на різносторонні підходи до трактування фінансової стійкості, способи та методики її визначення є подібними. З огляду на це, вважаємо за доцільне використати методику, запропоновану Л. Г. Кемарською, І. В. Дідик, Н. Ю. Федько [1, с. 748]. Відповідно до зазначеної методики необхідним є оцінювання трьох показників: наявності власних оборотних коштів, наявності власних і довгострокових позикових коштів та розміру основних джерел формування запасів і витрат.

1. Наявність власних оборотних коштів (ВОК) визначається за формулою:

$$ВОК = ВК - НА, \quad (1)$$

де $ВК$ – власний капітал; $НА$ – необоротні активи.

Показник наявності власних і довгострокових позикових коштів (ВДПК) визначається за формулою:

$$ВДПК = ВОК + ДЗ - НА, \quad (2)$$

де $ДЗ$ – довгострокові зобов'язання.

Загальний розмір основних джерел формування запасів та витрат (ОК) визначається за формулою:

$$ОК = ВОК + ДЗ + КЗ - НА, \quad (3)$$

де $КЗ$ – це позикові кошти та короткострокові кредити.

Кожен із вищезазначених показників наявності джерел формування запасів і витрат повинен бути зменшеним на суму іммобілізації оборотних коштів у складі інших оборотних активів та дебіторів.

Трьом показникам наявності джерел формування запасів та витрат відповідають три показники забезпеченості запасів їх формування.

Нестача (–) або надлишок (+) власних обігових коштів:

$$\pm \Delta ВОК = ВОК - ЗВ, \quad (4)$$

де $ЗВ$ – запаси та витрати.

Нестача (–) або надлишок (+) довгострокових джерел формування запасів і власних обігових коштів:

$$\pm \Delta ВДПК = ВДПК - ЗВ, \quad (5)$$

Нестача (–) або надлишок (+) загального розміру основних джерел формування запасів та витрат:

$$\pm \Delta ОК = ОК - ЗВ. \quad (6)$$

За допомогою показників забезпеченості запасів та витрат джерелами їх формування визначають фінансову ситуацію за ступенем стійкості [1, с. 749–750].

Відзначивши простоту та зручність використання представленої методики, було здійснено аналіз фінансової стійкості машинобудівних підприємств Вінницької області. Періодом дослідження взято 2015–2017 рр. як період, протягом якого Кабінетом Міністрів України не було прийнято жодного регулюючого, стимулюючого чи протекціоністського нормативно-правового акта стосовно машинобудівної галузі. Єдиним документом, що опосередковано впливає

на машинобудівну галузь, є Загальнодержавна цільова економічна програма розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу до 2020 року [2], і то це актуально лише для підприємств, які виготовляють устаткування для агропромислового комплексу. Таким чином, протягом останніх років українське машинобудування залишилося без будь-якої державної підтримки, тому дослідження його фінансової стійкості є актуальним (табл. 1).

Отже, проведений аналіз показав, що впродовж 2015–2017 рр. фінансовий стан ряду підприємств погіршився. Лише ПАТ «Вінницький дослідний завод» за усі три роки характеризувався абсолютною фінансовою стійкістю, тому для розвитку підприємства можна рекомендувати керівництву оптимізувати структуру капіталу, залучаючи додаткові фінансові ресурси, з метою збільшення маневреності та рентабельності власного капіталу, розширення обсягів своєї діяльності, підвищення ефективності господарювання, зростання ринкової вартості та досягнення добробуту власників [3].

ПАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод» також стабільно працював, про що свідчить нормальна фінансова стійкість. Усі інші підприємства, незважаючи на прибуткову діяльність, володіють достатньо низьким рівнем фінансової стійкості.

З огляду на такі результати, виявимо основні причини коливання показників фінансової стійкості машинобудівних підприємств та визначимо основні заходи, що можуть бути застосовані для впливу на виявлені тенденції (табл. 2).

Оцінювання основних показників фінансової стійкості машинобудівних підприємств засвідчило наявність ряду системних проблем в діяльності підприємств, які негативним чином впливають на фінансову стійкість:

1. Відсутність єдиного напрямку впливу на показники фінансової стійкості.

2. Вплив власного капіталу підприємства, як основного детермінанта фінансової стійкості, є суперечливим, оскільки для одних підприємств його зростання приводило до зростання окремих показників фінансової стійкості, а в інших – до зниження [4, с. 84].

3. Ігнорування підприємствами політики стабільного поповнення власного та власного оборотного капіталу.

4. Відмова від довгострокового фінансування:

4.1. Може бути наслідком свідомої політики уникнення додаткових ризиків для підприємства.

4.2. Є логічним продовженням поганого фінансового стану підприємства.

4.3. Характеризує нездатність або небажання залучати довгострокове фінансування.

5. Слабке фінансування необоротних активів, що свідчить про низький рівень модернізації основних засобів підприємств.

Зазначені «вузькі місця» є характерними для значної кількості машинобудівних підприємств в Україні, на які з одного боку впливають загальні макроекономічні проблеми, а з іншого – мікроекономічні проблеми, характерні для галузі (рис. 1).

Таким чином, проблеми галузі не є несподіваними, вони накопичуються роками і не знаходять належного вирішення ні з боку власників підприємств, ні з боку держави.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість машинобудівних підприємств є основою забезпечення їх сталого розвитку, оскільки відображає стабільне перевищення доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування коштами підприємства і шляхом ефективного їх використання сприяє безперервному процесу виробництва та реалізації продукції. Проте критичний стан галузі та ряд суперечливих тенденцій у розвитку формують умови, за яких показники подекуди суперечать один одному. Існування такого становища пояснюється нонсенсом щодо дозволених систем обліку, неефективною податковою політикою та відсутністю бюджетної підтримки реального сектора економіки. Така ситуація передуватиме поступовій втраті машинобудуванням провідних позицій при створенні валової доданої вартості, оскільки не забезпечується необхідна структура капіталу, відсутні довгострокові фінансові інвестиції, а перевага надається короткостроковому кредитуванню, що не дозволяє оновлювати саме виробництво машинобудівної продукції. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Кемарська Л. Г., Дідик І. В., Федько Н. Ю. Оцінка фінансової стійкості ПАТ «Дніпроазот». *Економіка і суспільство*. 2017. Вип.10. С. 748–753.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 603-р від 17 липня 2013 р. «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-p>

3. Karachyna N., Vitiuk A. Ranking grouping of agricultural machine engineering enterprises in Vinnytsia region. *Econtechmod: An International Quarterly Journal*. 2017. Vol. 06. No 1. P. 47–54.

4. Глушко О. В., Гришова І. Ю., Щербата М. Ю. Визначення рівня економічної стійкості підприємств на основі показників ефективності. *Економічний часопис-XXI*. 2015. № 155. С. 82–86.

5. Великий Ю. В. Державне регулювання інноваційного розвитку машинобудівних підприємств України. *Економіка та держава*. 2015. № 12. С. 10–12.

6. Khudoliei L. Assessment of the Level of Financial SECURITY of Machine-building Enterprises of Zaporizhzhia Region with the Help of Integral-Rating Method. *EUREKA: Social and Humanities*. 2018. No. 1. P. 38–45. URL: <http://eu-jr.eu/social/article/view/546/527>

Таблиця 1

Показники оцінки фінансової стійкості машинобудівних підприємств

Показник	ПАТ «Вінницький дослідний завод»			ПАТ «Вінницький завод МАЯК»			ПАТ «Бершадський електротехнічний завод»		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Коефіцієнт автономії	0,91	0,90	0,87	0,80	0,72	0,60	0,91	0,91	0,89
Коефіцієнт фінансової залежності	1,10	1,11	1,15	1,24	1,39	1,65	1,10	1,10	1,12
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,63	0,87	1,04	0,73	0,64	0,49	0,81	0,84	0,84
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,69	0,69	0,65	0,64	0,67	0,64	0,44	0,53	0,64
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,10	0,11	0,15	0,24	0,20	0,65	0,10	0,10	0,12
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	0,31	0,31	0,5	0,37	0,33	0,37	0,44	0,53	0,64
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу	10,10	9,51	6,89	4,10	2,55	1,53	9,66	10,00	8,35
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,10	0,11	0,15	0,24	0,39	0,65	0,10	0,10	0,12
Тривимірний показник	1,1,1	1,1,1	1,1,1	1,1,1	1,1,1	1,1,0	1,1,1	1,0,0	1,0,0
Тип фінансової стійкості	Абсолютна стійкість	Абсолютна стійкість	Абсолютна стійкість	Абсолютна стійкість	Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Абсолютна стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан
Показник	ПАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод»			ПрАТ «Ладжинський ремонтно-механічний завод»			ПАТ «Хмільниксільмаш»		
1	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Коефіцієнт автономії	0,71	0,65	0,33	0,93	0,93	0,95	0,41	0,24	0,09
Коефіцієнт фінансової залежності	1,42	1,55	3,06	1,07	1,07	1,05	2,41	4,10	10,78
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0,44	-0,51	0,94	2,89	2,89	0,90	0,02	-0,27	-0,48
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,11	-0,16	1,65	0,58	0,58	0,43	0,03	-0,66	-3,12
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,36	0,45	0,66	0,06	0,06	0,05	1,41	3,10	9,70

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	1,16	1,22	1,30	0,42	0,42	0,57	0,67	1,66	4,21
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,05	0,06	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу	2,39	1,83	0,47	13,85	13,85	20,44	0,71	0,32	0,10
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,42	0,55	2,06	0,07	0,07	0,05	1,41	3,10	9,78
Тривимірний показник	0,1,1	0,1,1	0,1,1	1,1,1	1,1,1	1,1,0	1,0,0	0,0,0	0,0,0
Тип фінансової стійкості	Нормальна стійкість	Нормальна стійкість	Нормальна стійкість	Абсолютна стійкість	Абсолютна стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан

Таблиця 2

Тенденції впливу на показники фінансової стійкості машинобудівних підприємств

Показник	Виявлена тенденція	Заходи з підвищення фінансової стійкості
Коефіцієнт автономії	Більш активне зростання валюти балансу порівняно з власним капіталом підприємства (4 підприємства з 6)	Спрямування активів підприємства на більш активне поповнення власного капіталу, проте недофінансування оборотних активів, що може призвести до обмеження операційної діяльності
Коефіцієнт фінансової залежності	Скорочення власного капіталу (3 підприємства з 6) та повільне зростання валюти балансу (3 підприємства з 6)	Забезпечення пропорційного зростання власного капіталу та пасивів підприємства на рівні, що відповідає нормативному значенню
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	Активне зростання оборотних активів (5 підприємств з 6)	Спрямування більш значної частки активів підприємства на формування власного оборотного капіталу підприємства
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Низький рівень зростання власного капіталу	Забезпечення паритету джерел формування активів підприємств
Коефіцієнт поточних зобов'язань	Активне зростання власного капіталу (з підприємства з 6) та зростання поточних зобов'язань (з підприємства з 6)	Дотримання належного рівня поточних зобов'язань у структурі балансу підприємства
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	Переважаючий вплив зростання власного капіталу	Більш активне фінансування необоротних активів
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	Відсутність у значній кількості підприємств (4 підприємства з 6) довгострокових зобов'язань	Залучення довгострокового фінансування підприємствами
Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу	Поступове зростання залученого капіталу	Дотримання раціональних пропорцій фінансування на підприємстві
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу		

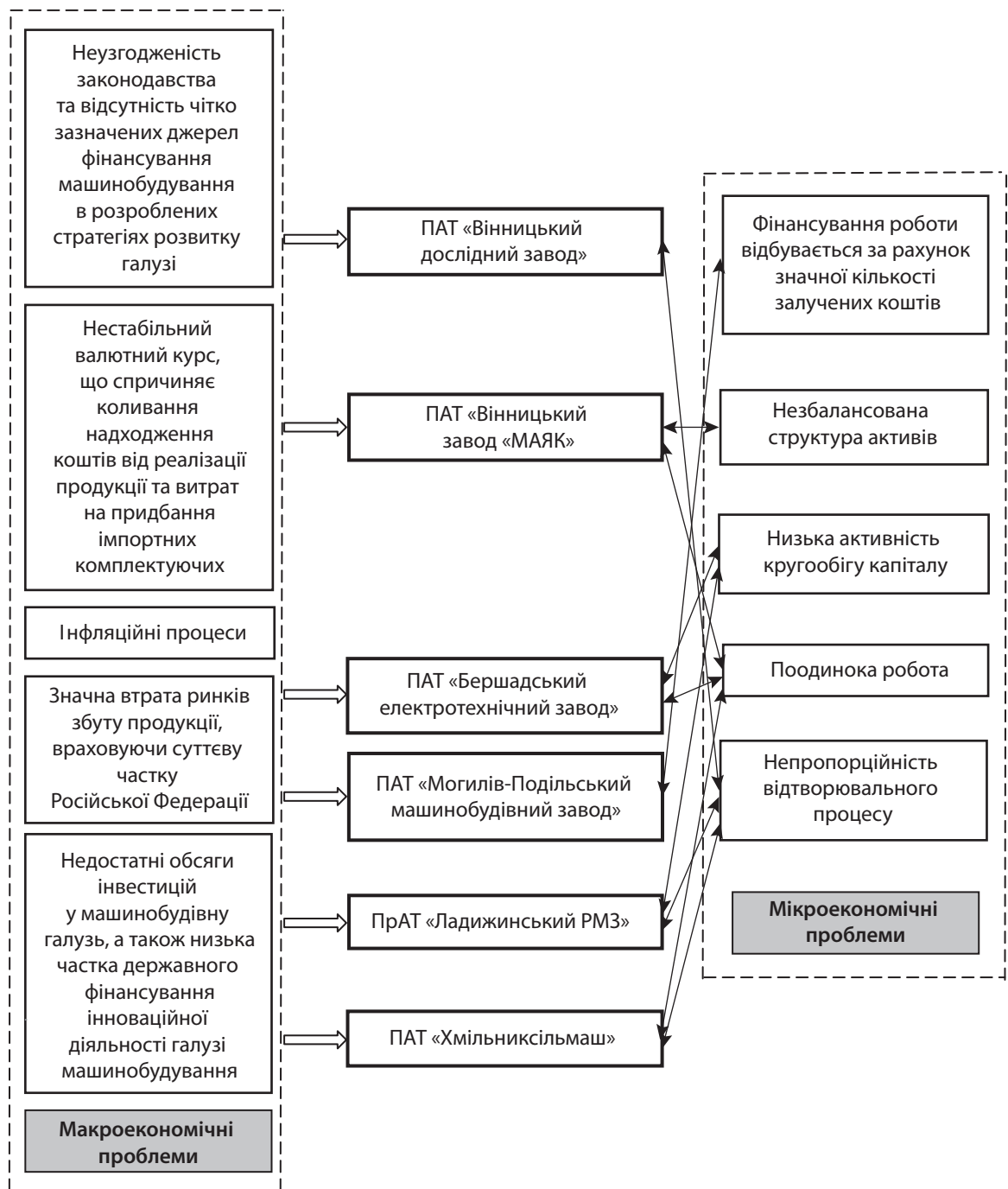

Рис. 1. Множина проблем формування фінансової стійкості машинобудівних підприємств

Джерело: складено за [5, с. 10; 6, с. 42; 7; 8, с. 45].

7. Stachuk O. Financial Stability as a Composition of Financial Security of Joint-Stock Companies of Machine Building. *Innovative Solutions in Modern Science*. 2018. Vol. 1. No 20. URL: <http://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/1424/1519>

8. Школьник І. О. Фінансова стійкість підприємств машинобудування в Україні: таксономічний аналіз. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 1 (2). С. 41–46.

REFERENCES

Hlushko, O. V., Hryshova, I. Yu., and Shcherbata, M. Yu. "Vyznachennia rivnia ekonomichnoi stiihosti pidpriemstv na

osnovi pokaznykiv efektyvnosti" [Determine the level of economic sustainability of enterprises based on performance indicators]. *Ekonomichni chasopys-XXI*, no. 155 (2015): 82-86.

Karachyna, N., and Vitiuk, A. "Ranking grouping of agricultural machine engineering enterprises in Vinnytsia region". *Econtechmod: An International Quarterly Journal*, vol. 06, no. 1 (2017): 47-54.

Kemarska, L. H., Didyk, I. V., and Fedko, N. Yu. "Otsinka finansovoi stiihosti PAT «Dniproazot»" [Estimation of financial stability of PJSC "Dniproazot"]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 10 (2017): 748-753.

Khudoliei, L. "Assessment of the Level of Financial SECURITY of Machine-building Enterprises of Zaporizhzhia Region

with the Help of Integral-Rating Method". EUREKA: Social and Humanities. 2018. <http://eu-jr.eu/social/article/view/546/527>

[Legal Act of Ukraine] (2013). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-p>

Shkolnyk, I. O. "Finansova stiiikist pidprijemstv mashynobuduvannia v Ukraini: taksonomichniy analiz" [Financial sustainability of engineering enterprises in Ukraine: taxonomic analysis]. *Ekonomichniy visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, no. 1 (2) (2017): 41-46.

Stachuk, O. "Financial Stability as a Composition of Financial Security of Joint-Stock Companies of Machine Building". *Innovative Solutions in Modern Science*. 2018. <http://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/1424/1519>

Velykyi, Yu. V. "Derzhavne rehuliuвання innovatsiinoho rozvytku mashynobudivnykh pidprijemstv Ukrainy" [State regulation of innovative development of machine-building enterprises of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 12 (2015): 10-12.

УДК 657.1+ 658.5.012.1

ОБЛІКОВА І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В УПРАВЛІННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

©2019 ВОЛОШАН І. Г., ВОЛКОВСЬКА Я. В.

УДК 657.1+ 658.5.012.1

Волошан І. Г., Волковська Я. В. Облікова і податкова політика в управлінні бізнес-процесами промислових підприємств

Метою статті є визначення елементів та факторів впливу облікової та податкової політики на формування обліково-інформаційної системи промислового підприємства. Доведено, що обліково-інформаційна система підприємства залежить від його господарської діяльності, а саме: сукупності внутрішніх та зовнішніх бізнес-процесів, що є об'єктами обліку; параметрів облікової політики підприємства, які визначають склад, структуру інформаційної системи, канали руху інформації та інформаційні зв'язки. Систематизовано фактори впливу на розмір податкових платежів та вибір оптимальної податкової політики за загально визначеними аспектами. Запропоновано структуру єдиної облікової політики для підприємства, яка складається з чотирьох розділів: загальні положення; облікова політика для цілей бухгалтерського обліку; облікова політика для цілей податкового обліку; облікова політика для цілей управлінського обліку.

Ключові слова: бізнес-процес, управління, промислове підприємство, обліково-інформаційна система, облікова політика, податкова політика.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.

Волошан Ірина Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: Iryna.voloshan@hneu.net

Волковська Яна Віталіївна – кандидат економічних наук, викладач кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: volkovska_yana@ukr.net

УДК 657.1+ 658.5.012.1

UDC 657.1+ 658.5.012.1

Волошан І. Г., Волковская Я. В. Учетная и налоговая политика в управлении бизнес-процессами промышленных предприятий

Целью статьи является определение элементов и факторов влияния учетной и налоговой политики на формирование учетно-информационной системы промышленного предприятия. Доказано, что учетно-информационная система предприятия зависит от его хозяйственной деятельности, а именно: совокупности внутренних и внешних бизнес-процессов, являющихся объектами учета; параметров учетной политики предприятия, которые определяют состав, структуру информационно-информационной системы, каналы информации и информационные связи. Систематизированы факторы влияния на размер налоговых платежей и выбор оптимальной налоговой политики по общепризнанным аспектам. Предложена структура единой учетной политики для предприятия, которая состоит из четырех разделов: общие положения; учетная политика для целей бухгалтерского учета; учетная политика для целей налогового учета; учетная политика для целей управленческого учета.

Ключевые слова: бизнес-процесс, управление, промышленное предприятие, учетно-информационная система, учетная политика, налоговая политика.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 8.

Волошан Ірина Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри учета и бизнес-консалтинга, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: Iryna.voloshan@hneu.net

Волковская Яна Витальевна – кандидат экономических наук, преподаватель кафедры учета и бизнес-консалтинга, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: volkovska_yana@ukr.net

Voloshan I. G., Volkovska Ya. V. The Accounting and Tax Policy in the Management of Business Processes of Industrial Enterprises

The article is aimed at defining elements and factors of influence of the accounting and tax policy on formation of accounting and information system of industrial enterprise. It is proved that the accounting and information system of enterprise depends on its economic activity, i.e.: totality of internal and external business processes, which are the objects of accounting; parameters of the accounting policy of enterprise, which determine the composition, structure of information system, channels of information, and information communications. The factors of influence on the size of tax payments and the choice of the optimal tax policy are systematized according to the generally recognized aspects. The structure of a uniform accounting policy for enterprise is proposed, which consists of four sections: general provisions; accounting policy for bookkeeping purposes; accounting policy for tax purposes; accounting policy for managerial accountance purposes.

Keywords: business process, management, industrial enterprise, accounting and information system, accounting policy, tax policy.

Fig.: 1. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 8.

Voloshan Iryna G. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: Iryna.voloshan@hneu.net

Volkovska Yana V. – Candidate of Sciences (Economics), Lecturer of the Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: volkovska_yana@ukr.net